

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Towarzystwa W.(...) z siedzibą w W.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „W.(...)” w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 lutego 2008 r.,
zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 20 kwietnia
2007 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i oddała wniosek pełnomocnika procesowego
strony powodowej - adwokat A. W. o przyznanie kosztów pomocy prawnej
świadczonej z urzędu stronie powodowej w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2007 r. odrzucił apelację powoda na podstawie art. 373 k.p.c. Uznał, że do reprezentacji powodowego Towarzystwa uprawniony jest cały dziewięcioosobowy zarząd, a strona powodowa nie uzupełniła braków apelacji w wyznaczonym terminie, ponieważ wniosła kilka egzemplarzy apelacji, z których żaden nie był podpisany przez wszystkich członków zarządu powodowego Towarzystwa.

Postanowieniem z dnia 30 października 2007 r. Sąd odwoławczy przywrócił powodowi termin do wniesienia zażalenia od wskazanego na wstępie postanowienia

odrzucającego apelację i przedstawił to zażalenie Sądowi Najwyższemu do rozpoznania.

Żalący twierdzi w uzasadnieniu zażalenia, że organem uprawnionym do jego reprezentacji jest Zarząd Główny z mocy § 29 ust. 1 pkt 1 statutu, który nie precyzuje sposobu tej reprezentacji, wskazując jedynie, że uprawnionymi do tego są dwie osoby upoważnione przez właściwe zarządy lub prezydium. W ocenie skarżącego, uprawniało to powoda do skutecznego złożenia apelacji podpisanej przez dwóch członków Zarządu Głównego. Nadto, powód wywodzi, że żaden przepis nie wymaga, aby wszyscy członkowie wieloosobowego organu musieli w imieniu osoby prawnej składać oświadczenie woli w tym samym dokumencie. Zdaniem skarżącego możliwe jest podpisanie poszczególnych egzemplarzy pisma procesowego przez poszczególne osoby wchodzące w skład organu bo wywiera to taki sam skutek, jak podpisanie jednego egzemplarza przez wszystkich członków organu.

W konkluzji żalący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia odrzucającego jego apelację.

Uznając zażalenie powoda za zasługujące na uwzględnienie, Sąd Najwyższy miał na względzie, co następuje:

Odrzucenie apelacji strony powodowej przez Sąd Apelacyjny w W. okazało się przedwczesne.

Powód jest osobą prawną prowadzącą działalność w formie stowarzyszenia. W myśl art. 67 § 1 k.p.c. osoba prawna dokonuje czynności procesowych przez organy uprawnione do działania w jej imieniu. Zgodnie natomiast z art. 38 k.c. sposób działania takiej osoby przez swoje organy określa ustawa oraz oparty na niej statut. Ponieważ powodowe Towarzystwo funkcjonuje jako stowarzyszenie, jego ustrój oraz zasady funkcjonowania regulują przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (jedn. tekst: Dz. U. 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.). Jak wynika z treści art. 10 ust. 1 pkt 6 tej ustawy kwestię sposobu reprezentowania stowarzyszenia określa jedynie jego statut. We wskazanej ustawie brak jest zatem przepisów, które normowałyby to zagadnienie.

Sąd drugiej instancji, odwołując się do treści statutu powodowego Towarzystwa, stwierdził, że nie zawiera on postanowień regulujących sposób wykonywania reprezentacji przez zarząd. W konsekwencji Sąd ten przyjął, że do reprezentacji żalącego uprawniony jest cały jego dziewięcioosobowy zarząd i każdy z jego członków powinien był podpisać przedmiotową apelację.

Stanowiska tego nie można zaakceptować. Zważyć bowiem należy, że wskazany wyżej statut, poza określeniem organów uprawnionych do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych Towarzystwa, także precyzuje wymagania co do sposobu ich składania. Jak mianowicie wynika z treści § 48 ust. 2 statutu do nabywania, zbywania, a także obciążania majątku ruchomego oraz „zawierania umów, udzielania pełnomocnictw, jak też składania oświadczeń woli upoważnione są w swoich zakresach działań” Zarząd Główny, jego Prezydium, zarządy oddziałów posiadające osobowość prawną oraz w granicach otrzymanych pełnomocnictw pozostałe zarządy oddziałów. Zgodnie natomiast z ust. 3 powołanego postanowienia do „zawierania umów, udzielania pełnomocnictw i składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych” wymagane jest współdziałanie dwóch osób, które zostały w tym zakresie upoważnione przez właściwe zarządy lub prezydium. Ponieważ sprawa niniejsza ma charakter majątkowy, a podejmowane w niej czynności procesowe należy kwalifikować jako mieszczące się w szerszym rozumianym pojęciu wskazanych wyżej oświadczeń, określone w statucie Towarzystwa wymagania co do sposobu jego reprezentacji trzeba również odnieść do wnoszenia przez stronę powodową środków odwoławczych.

Skoro w sprawie niniejszej jedno z pism procesowych obejmujących apelację powoda zostało podpisane przez dwóch członków Zarządu Głównego powodowego Stowarzyszenia, powstała konieczność ustalenia, czy osoby te zostały do tego rodzaju czynności upoważnione i to przez właściwy organ. W tym zakresie należy mieć na uwadze, że powodowe Stowarzyszenie ma rozbudowaną strukturę organizacyjną. Jak wynika z jego statutu oraz odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego poza „jednostką centralną”, która reprezentowana jest przez Zarząd Główny, a pomiędzy jego posiedzeniami przez Prezydium Zarządu Głównego (§ 31 ust. 1 statutu), powodowe Towarzystwo posiada liczne oddziały. Możliwość tworzenia przez stowarzyszenie terenowych jednostek organizacyjnych (oddziałów) została przewidziana w art. 10 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. W każdym z tych oddziałów działają zarządy, które reprezentują Towarzystwo i występują w jego imieniu na swoim terenie (§ 43 pkt 1 statutu). W oddziałach, w których zarząd liczy co najmniej 7 członków, bieżącą działalnością pomiędzy posiedzeniami zarządu kieruje jego prezydium (§ 42 pkt 1 statutu). Wobec powyższego, należy zbadać i ustalić, czy obie osoby podpisane na dokumencie obejmującym przedmiotową apelację posiadały stosowne upoważnienie udzielone przez zarząd bądź jego prezydium tej jednostki Towarzystwa, z którego funkcjonowaniem i działalnością wiąże się dochodzone w sprawie niniejszej roszczenie.

Ponieważ oznaczenie strony powodowej oraz treść pozwu w sposób jednoznaczny wskazują, że roszczenie to dotyczy bezpośrednio działalności Towarzystwa, a nie jednego z jego oddziałów, wspomniane upoważnienie powinno pochodzić od Zarządu Głównego powodowego Towarzystwa bądź Prezydium tego Zarządu. Dopiero poczynienie negatywnych ustaleń w powyższym zakresie będzie stanowiło asumpt do odrzucenia apelacji powoda.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Oddalając wniosek pełnomocnika powodowego Towarzystwa o zasądzenie kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Najwyższy miał na uwadze, że wbrew wymaganiu wynikającemu z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1348) wniosek ten nie zawierał oświadczenia, iż koszty te nie zostały zapłacone w całości bądź w części (por. zachowujące aktualność także w obecnym stanie prawnym, postanowienie SN z dnia 14 października 1998 r., II CKN 687/98, OSNC 1999, Nr 3, poz. 63).